

Tid: Tirsdag den 7. december klokken 11.00-15.00

Sted: Mødecenteret, Domus Medica, Kristianiagade 12, 2100 København Ø.

Afbud: Kjeld Hermansen, Zorana Andersen

1. Velkomst og Vidensrådet siden sidst v. Morten Grønbæk

Morten Grønbæk bød velkommen og gennemgik, hvad der er sket siden sidst:

En god begyndelse i livet

Vidensrådet og Sundhedsstyrelsen har i samarbejde afholdt konferencen "En god begyndelse" om barnets første 1000 dage.

Nikotin

Morten og Grønbæk og Jørgen Vestbo har haft en kronik i Berlingske om bevisbyrden for de sundhedsskadelige konsekvenser af nikotinbrug.

Morten Grønbæk fortalte videre, at der er blevet nedsat en arbejdsgruppe med Jørgen Vestbo i spidsen til at skrive et notat om nikotin og helbred hos børn og unge.

Overvægt

Der har været afholdt et par møder i ad hoc overvægtsgruppen.

På initiativ fra Thorkild I.A. Sørensen, Jens Meldgaard Bruun og Rasmus Køster-Rasmussen blev der den 16. august holdt et rundbordsmøde med bred repræsentation til debat om emnet overvægt.

Den 30. november holdt Morten Grønbæk et møde med de tre initiativtagere, hvor de enedes om at foreslå, at Vidensrådet over de kommende år beskæftiger sig med følgende emner om overvægt hos voksne, forudsat at der kan skaffes finansiering:

- hvordan man bedst forebygger den udbredte stigmatisering af mennesker med overvægt,
- hvordan man bedst forebygger udviklingen af svær overvægt hos voksne samt
- betydningen af at overvægtige taber sig – med fokus på psykiske, sociale og fysiske konsekvenser, herunder dødelighed.

Alkohol

Morten Grønbæk og Janne Tolstrup har haft en kronik i Berlingske om højere aldersgrænser for salg af al alkohol.

Morten Grønbæk fortalte desuden, at han har holdt møde med sundhedsminister Magnus Heunicke og sundhedsordførerne for Socialdemokratiet, Radikale, Enhedslisten og SF omkring forebyggelse af højt alkoholforbrug og usund alkoholkultur hos unge. Her fremlagde Morten Grønbæk konklusionerne af Vidensrådets rapport fra 2019 om unges alkoholkultur.

Næstformand i VFF

Morten Grønbæk fortalte videre, at Bente Klarlund trækker sig fra posten som næstformand i Vidensrådet, og at Naja Hulvej Rod træder ind i stedet for hende.

Økonomi og strukturel forebyggelse

Morten Grønbæk samlede desuden op på sidste rådsmødes punkt om at skrive en selvstændig rapport om økonomi som instrument i den strukturelle forebyggelse. Det er besluttet, at økonomi kommer med som en del af kommende rapporter, hvor det vil være relevant, som vi også har gjort det tidligere.

2. Giv dit bud på aktuelle emner i sundhedsdebatten til drøftelse v. alle rådsmedlemmer

Rådsmedlemmer pegede på følgende emner som relevante for Vidensrådet at kommunikere om pt: "barnets første 1000 dage", brug af nikotin og alkohol-aldersgrænser. Der var ikke forslag til konkrete kommunikationsaktiviteter for Vidensrådet, men Morten Grønbæk understregede, at alle rådsmedlemmer kan kontakte sekretariatet, hvis de har input til fx kronikker, debatindlæg eller implementeringsideer.

3. Nyt fra Sundhedsstyrelsen v. Niels Sandø

Niels Sandø præsenterede et overblik over, hvad der fylder i Sundhedsstyrelsen i øjeblikket:

En god begyndelse i livet og sager omkring PFOS, brandslukningsskum har været aktuelle den seneste tid.

SIF udarbejder en rapport til SST om ulighed og en om unges brug af nikotin, som udkommer inden længe.

4. Kort orientering om igangværende projekter og aktiviteter v. Katrine Finke

Katrine orienterede om aktiviteter i Vidensrådet:

Mental sundhed

TV2 har sendt to udsendelser om "Smertens børn", hvor Bjørn Holstein, der er arbejdsgruppeformand for rapporten om mental sundhed og psykisk sygdom hos de 0-9-årige, medvirker. Pia Jeppesen, der er arbejdsgruppeformand for rapporten om mental sundhed og psykisk sygdom hos de 10-24-årige medvirkede i de opfølgende nyhedshistorier efter programmerne.

Vidensrådet har desuden været inviteret til foretræde for Christiansborgs Børne- og Undervisningsudvalg, Sundhedsudvalg og Socialudvalg for at præsentere rapporten om mentalt helbred hos de 0-9-årige for de tre udvalg samlet. Bjørn Holstein, Anne-Mette Skovgaard og Katrine Finke deltog i foretrædet. Sundhedsminister Magnus Heunicke har efterfølgende tilkendegivet på ft.dk, at rapporten og dens anbefalinger vil indgå i det faglige grundlag for regeringens kommende 10-års plan for psykiatrien.

I slutningen af september medvirkede Bjørn Holstein, Pia Jeppesen og Carsten Obel i podcasten "Sundhedsvisioner" om børn og unges mentale helbred. Podcasten findes her: <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/s%C3%A5dan-%C3%B8ger-vi-b%C3%B8rn-og-unges-mentale-trivsel-med-carsten/id1367381094?i=1000538541611>

En god begyndelse i livet

Vidensrådet har i samarbejde med Sundhedsstyrelsen afholdt en meget velbesøgt konference om barnets første 1000 dage.

Nordisk kost

Rapporten om Nordisk kost, sundhed og sygdom er lanceret, i samarbejde med Videnskab.dk og præsenteret på Madens Folkemøde på Lolland i slutningen af september.

Kommende projekter

Notatet om nikotin er påbegyndt. Derudover er det besluttet at igangsætte opdatering af rapport om stillesiddende adfærd og en ny rapport om luftforurening i 2022.

I næste uge afholder Vidensrådet sammen med TrygFonden en konference om rusmiddelforebyggelse blandt unge.

Vidensrådet har søgt penge til at producere en række seminarer om mentalt helbred målrettet kommunerne. Der kommer svar ultimo marts 2022.

I det nye år skal Vidensrådet have en ny hjemmeside, da den eksisterende er 11 år gammel og ikke kan opdateres længere.

5. Vores sprog – fælles drøftelse af, hvordan VFF omtaler livsstilssygdomme og livsstilsindsatser

Der var en diskussion af begrebet livsstilssygdomme, og om vi kan bruge det ord fremover, eller om vi skal finde et andet.

Der var enighed om så vidt muligt at undgå begrebet. Andre mulige formuleringer blev drøftet, men det vil være den aktuelle situation, der afgør, hvad der er mest relevant:

Ikke-smitsomme sygdomme, ikke-overførbare sygdomme, folkesygdomme, levekårs-sygdomme, kroniske sygdomme, samfundsrelaterede sygdomme, forebyggelige sygdomme, sygdomme med stor udbredelse i samfundet eller ganske enkelt, at vi nævner sygdommene ved deres navn, når vi skriver eller taler om dem, fx diabetes, hjerte-kar-sygdom etc.

6. Frokost

7. Optakt til strategiproces: Fem korte oplæg om forebyggelse, ulighed og strukturel forebyggelse

Naja Hulvej Rod fremlagde i et kort oplæg sin nyeste forskning omkring belastninger i barndommen og deres konsekvenser for helbredet og dødeligheden på langt sigt.

Tine Brink Henriksen holdt et kort oplæg med nedslag fra konferencen om "En god begyndelse".

Jens Meldgaard Bruun holdt et kort oplæg om børn og overvægt.

Merete Nordentoft holdt et kort oplæg om forebyggelse af psykisk sygdom.

Morten Grønbæk frafaldt sit oplæg om forebyggelse af unges rusmiddelbrug pga. tidsmangel.

8. Strategiproces

Katrine Finke gennemgik Vidensrådets mission, vision og det strategiske fokus i den indeværende strategiperiode, som har fokus på social ulighed i sundhed og strukturel forebyggelse.

På baggrund af Rådets udvælgelseskriterier for temarapporter, blev det drøftet, om social ulighed og strukturel forebyggelse fortsat skal være en del af Rådets strategiske fokus, hvilket der var enighed om. Det udgangspunkt arbejdes der videre med i strategiprocesen. De strategiske fokusområder og temaer skal besluttes i løbet af 2022.